

TALLINNA ÜLIKOOL

Haridusteaduste instituut

ÜLIÕPILASTÖÖDE JUHEND

Tallinn 2021

SISUKORD

1. ÜLIÕPILASTÖÖD	4
1.1 Miniuuringud	4
1.4 Bakalaureusetöö	6
1.5 Magistritöö	7
2 ÜLIÕPILASTÖÖ LÄBIVIIMINE	9
2.1 Lõputöö struktuurilemendid	9
2.1.1 Tiitelleht	10
2.1.2 Annotatsioon	10
2.1.3 Sisukord	11
2.1.4 Lühendid (vajaduse korral)	11
2.1.5 Sissejuhatus	11
2.1.6 Teoreetiline ülevaade	11
2.1.7 Metoodika	12
2.1.8 Tulemused	12
2.1.9 Arutelu	12
2.1.10 Kokkuvõte	13
2.1.11 Allikad	13
2.1.12 Lisad	13
2.1.13 Lihtlitsents	13
2.2 Uurimisteema valik ja uurimisprobleemi püstitus	14
2.3 Uurimismeetodite valik	15
2.4 Valimi moodustamine empiirilises töös	15
2.5 Andmekogumine ja andmestik	16
2.6 Andmeanalüüs	16

2.7 Tulemuste esitamine, arutelu ja kokkuvõte	17
3 ÜLIÕPILASTÖÖ VORMISTAMINE	18
3.1 Keel ja stiil	18
3.2 Lehekülje kujundus	19
3.3 Lühendid ja loetelud lõputöös	20
3.4 Arvud ja valemid	20
3.5 Tabelid, joonised ja illustratsioonid	20
3.6 Viitamine ja allikate vormistamine	22
3.6.1 Plagiaat	22
3.6.2 Erinevad tekstisisese viitamise võimalused	23
3.6.3 Kaudviitamine	25
3.6.4 Allikate loetelu töö lõpus	25
4. ÜLIÕPILASTÖÖ KAITSMINE	25
ALLIKAD	27
LISAD	28

1. ÜLIÕPILASTÖÖD

Haridusteaduste valdkonnas tehtav miniuuring, bakalaureusetöö või magistritöö (edaspidi üliõpilastöö) on üliõpilase uurimistöo, mis on suunatud haridusega seotud probleemi lahendamisele ja teadusliku uurimismeetodi õppimisele. Üliõpilastöodes kajastatakse üliõpilaste läbi viidud teoreetilise või empiirilise uuringu protsessi ja tulemusi.

Haridusteaduste instituudis on üliõpilasel õigus koostada miniuuring ka rühma- või paaristööna ja bakalaureuse- ning magistritöö paaristööna. Mitmekesi koostatud üliõpilastööd hinnatakse individuaalselt (vt Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskirja). Mitmekesi või suurema uurimisprojekti osana koostatud üliõpilastöö puhul lõpeb sissejuhatus lõiguga, milles on kirjeldatud iga üliõpilase individuaalne panus või autori roll uurimisprojekti.

Üliõpilastöid (miniuringuid, bakalaureuse- ja magistritöid) eristab teemakäsitlemise sügavus, käsitletava probleemi ulatus ja selle uurimise mahukus, tulemuste üldistusaste ning arutelu põhjalikkus. Miniuringute hindamiskriteeriumid on toodud juhendi lisa 1, bakalaureusetöö hindamiskriteeriumid lisa 2 ja magistritöö hindamiskriteeriumid lisa 3.

Uurimistöo kirjutamisel järgitakse ühtseid vormistusnõudeid. Üliõpilastöö kirjutatakse üldjuhul eesti keeles. Bakalaureuse- ja magistritöödele lisatakse võõrkeelne annotatsioon. Põhjendatud juhtudel ja kokkuleppel akadeemilise üksusega võib töö kirjutada ka võõrkeeles, nt inglise keeles (vt Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskiri), sel juhul lisatakse tööle eestikeelne annotatsioon.

Dokoritöö koostamise ja vormistamise nõuded on esitatud Tallinna Ülikooli doktoriõpingute ja dokoritööde kaitsmise eeskirjas.

1.1 Miniuringud

Miniuuring on uurimuslik töö, mille eesmärk on luua üliõpilasele võimalus käsitleda haridusvaldkonna probleeme kasutades teaduslikku uurimismeetodit ning toetada akadeemilise teksti loomise oskuse kujunemist.

Miniuringu koostaja saavutab järgmised õpitulemused:

- omab teadmisi kitsamas erialases valdkonnas ning näeb võimalusi nende teadmiste rakendamiseks;

- teeb koostööd uurimisprobleemide lahendamisel;
- hindab kriitiliselt teaduskirjandust kitsamas erialases valdkonnas;
- sõnastab, seab ja püstitab erialaga seotud ja omavahel kooskõlas uurimisprobleemi, uurimiseesmärgi ning uurimisküsimuse(d);
- rakendab asjakohast uurimismeetodit uurimisküsimus(t)ele vastamiseks;
- hindab kriitiliselt uurimisküsimus(t)ele vastamiseks vajalikku informatsiooni ja vajadusel kogub uurimisküsimus(t)ele vastamiseks vajalikud andmed;
- rakendab asjakohast andmete analüüsimise meetodit uurimisküsimus(t)ele vastamiseks;
- esitab ja tõlgendab andmeanalüüsi tulemusi;
- järgib uurimiseetikat vastavalt hea teadustava raamdokumendile ja ülikoolis kehtestatud nõuetele;
- järgib uurimistöö vormistamise nõudeid;
- hindab kriitiliselt oma uurimistöö tulemusi ja nende rakendusvõimalusi ning esitleb neid suuliselt ja/või kirjalikult.

Miniuringutele esitatavad nõuded:

- teema on seotud erialaga;
- uurimisprobleem on selge ja põhjendatud;
- uurimisprobleemi lahendamiseks sobilik uurimiseesmärk on selgelt sõnastatud;
- uurimiseesmärgini jõudmiseks on püstitatud selgelt formuleeritud uurimisküsimus(ed);
- töös kasutatud teaduskirjandus on aktuaalne, asjakohane ja korrektselt tõlgendatud;
- koostöös juhendaja(te)ga on uurimisküsimusele vastamiseks väljatöötatud asjakohane meetoodika;
- andmete kogumise meetod on juhendaja(te)ga kooskõlastatud enne andmete kogumisega alustamist;
- töös on kasutatud uurimisküsimustele vastamisel andmete kogumise ja analüüsimise meetodeid korrektselt ja asjakohaselt;
- uurimistulemused on kooskõlas uurimisprobleemi, uurimiseesmärgi ja uurimisküsimus(t)ega;
- uurimistulemused on tõlgendatud korrektselt;
- on järgitud uurimiseetika põhimõtteid;
- töö on keeleliselt korrektne ning vastab vormistamise nõuetele;

Miniuuringu orienteeruv maht on 10-15 lehekülge, mitme autoriga tööde puhul 20-40 lehekülge (v.a. allikate loetelu ja lisad). Muuhulgas on kasutatud vähemalt viit, mitme autoriga tööde puhul vähemalt kümnet teemakohast esmast teadusallikat. Esmased teadusallikad on eelretsenseeritavates teadusajakirjades ja kogumikes ilmunud teadusartiklid ning monograafiad. Esmased teadusallikad ei ole käsiraamatud, õpikud, õigusaktid, metodoloogilised allikad ega kaudviited teiste autorite teadustöödele.

Üldjuhul koosneb miniuuring järgmistest osadest:

- Tiitelleht
- Sissejuhatus, sh miniuuringu uurimisprobleem, uurimiseesmärk ja -küsimus(ed)
- Teoreetiline taust
- Metoodika
- Tulemused
- Arutelu ja kokkuvõte
- Kasutatud allikate loetelu
- Lisad (vajadusel)

1.4 Bakalaureusetöö

Bakalaureusetöö koostamise eesmärk on luua üliõpilasele võimalusi teadusliku uurimistegevuse kaudu omandada oskused otsida, valida, refereerida, analüüsida, hinnata ja sünteesida erialaseid teadustekste; koguda, töödelda, analüüsida ja tõlgendada andmeid; esitada oma uurimistöö tulemusi ja osaleda akadeemilises diskussioonis.

Bakalaureusetöö koostaja saavutab järgmised õpitulemused:

- omab süsteemseid teadmisi kitsamas erialases ainevaldkonnas ning märkab erinevaid eriala rakendusalasid;
- oskab kohaseid vahendeid kasutades iseseisvalt informatsiooni koguda, seda analüüsida ning kriitiliselt ja asjakohaselt tõlgendada;
- oskab sõnastada erialaga seotud aktuaalseid probleeme ning analüüsida ja hinnata võimalikke lahendusi, rakendades asjakohaseid meetodeid andmete kogumisel ja analüüsimisel;
- järgib uurimiseetikat vastavalt hea teadustava raamdokumendile ja ülikoolis kehtestatud nõuetele;

- järgib uurimistöös vormistusnõudeid;
- oskab uurimistöö tulemusi kriitiliselt hinnata ja märkab edasisi rakendusvõimalusi;
- oskab esitleda oma töö tulemusi kirjalikult ja suuliselt.

Bakalaureusetööle esitatavad nõuded:

- teema on seotud erialaga;
- uurimisprobleem on aktuaalne, probleemipüstitus on selge ja põhjendatud;
- uurimisprobleemi lahendamiseks sobilik uurimiseesmärk on selgelt sõnastatud;
- uurimiseesmärgini jõudmiseks on püstitatud selgelt formuleeritud uurimisküsimus(ed);
- töös on kasutatud teemale vastavat teaduskirjandust ja teoreetilisi käsitlusi;
- töös kajastuv teaduskirjandus on aktuaalne ning empiiriline informatsioon asjakohane ja korrektselt esitatud;
- töös on kasutatud asjakohaseid uurimismeetodeid;
- töö tulemused ja järeldused on esitatud korrektselt ning kooskõlas uurimisprobleemi, -eesmärgi ja -küsimustega;
- töös on järgitud uurimiseetika põhimõtteid;
- töö on keeleliselt korrektne ning vastab vormistamise nõuetele;
- töös kirjeldatud seisukohad on suuliselt ja/või kirjalikult esitletud ja argumenteeritud.

Bakalaureusetöö (12 EAP) orienteeruv maht on 20-30 lk. Mahu hulka ei kuulu allikate loetelu ja lisad. Kasutatud on vähemalt 15 esmast teadusallikat, sh võõrkeelsed allikad. Allikate kaudviitamine on erandlik (vt bakalaureusetöö hindamiskriteeriume lisas 2).

1.5 Magistritöö

Magistritöö koostamise eesmärk on luua üliõpilasele võimalused teadusliku uurimistegevuse kaudu omandada oskused otsida, valida, refereerida, analüüsida, hinnata ja sünteesida erialaseid teadustekste; koguda, töödelda, analüüsida ja tõlgendada andmeid; avalikul kaitsmisel esitada oma uurimistöö tulemusi ja osaleda akadeemilises diskussioonis.

Magistritöö koostaja saavutab järgmised õpitulemused:

- omab süsteemseid ja laiapõhjalisi erialaseid teadmisi ning süvendatud teadmisi kitsamas uurimisvaldkonnas;
- oskab hinnata, analüüsida ja sünteesida haridusteaduslikke allikaid;

- suudab iseseisvalt ja loovalt määratleda eriala aktuaalseid probleeme toetudes usaldusväärsetele allikatele;
- oskab hinnata erinevate allikate tõenduspõhisust ja kvaliteeti;
- suudab integreerida erialateadmisi probleemi käsitlemiseks laiemas haridusteaduse, ühiskondlik-kultuurilises ja rahvusvahelises kontekstis;
- oskab planeerida individuaalselt või uurimisrühma liikmena koostöös ning läbi viia uuringu, kasutades uurimisküsimusele vastamiseks uurimisprobleemi lahendamiseks sobivaid andmete kogumise ja analüüsimetodeid;
- järgib uurimiseetikat vastavalt hea teadustava raamdokumentidele ja ülikoolis kehtestatud nõuetele;
- järgib tööle esitatud vormistusnõudeid;
- oskab kriitiliselt hinnata oma teadustööd ja teema edasise uurimise perspektiivi ning pakub soovitusi uurimisprobleemi lahendamiseks praktikas;
- suudab esitleda suuliselt ja kirjalikult oma teadusliku uurimistöö tulemusi;

Magistritööle esitatavad nõuded:

- teema on seotud erialaga;
- uurimisprobleem on aktuaalne, probleemipüstitus on selge ja põhjendatud;
- uurimisprobleemi lahendamiseks sobilik uurimiseesmärk on selgelt sõnastatud;
- uurimiseesmärgini jõudmiseks on püstitatud selgelt formuleeritud uurimisküsimus(ed) ja/või hüpotees(id);
- töös on kasutatud teemale vastavat teaduskirjandust ja teoreetilisi käsitlusi;
- töös kajastuv teaduskirjandus on aktuaalne ning empiiriline informatsioon asjakohane ja korrektselt esitatud;
- töös kasutatud andmete kogumise meetod on asjakohane ja põhjendatud;
- töö valim on asjakohane ja uurimisküsimus(t)ele vastamiseks piisav;
- töös kasutatud andmeanalüüsimetod on asjakohane ning andmete analüüs on korrektne, uurimistulemused selgelt esitatud;
- töös on vastatud uurimisküsimus(t)ele ja/või hüpoteesi(de)le;
- arutelu peegeldab autoripoolset teema valdamist ja kriitilist mõtlemist, uurimistulemused on tõlgendatud ja käsitletud rahvusvahelises teadusruumis, viidatud on edasisele uurimisperspektiivile ning välja on toodud soovitusid uurimisprobleemi lahendamisele praktikas;

- töös on järgitud uurimiseetika põhimõtteid;
- töö vastab vormistusnõuetele;
- töö on keeleliselt korrektne;
- töös kirjeldatud seisukohad on avaliku kaitsmise käigus selgelt esitletud ja argumenteeritud.

Magistritöö (18/24 EAP, erandkorras senati otsusega 30 EAP) orienteeruv maht on 30-50 lehekülge, kasvatusteaduste õppekaval 50-80 lehekülge. Mahu hulka ei kuulu allikate loetelu ja lisad. Kasutatud on vähemalt 25 esmast teadusallikat, sh võõrkeelsed allikad (vt magistritöö hindamiskriteeriume lisas 3).

2 ÜLIÕPILASTÖÖ LÄBIVIIMINE

Üldjoontes läbitakse iga uurimistöö tegemisel järgmised etapid: uurimisteema valik ja töö allikatega, uurimisprobleemi püstitus, uurimiseesmärgi ja uurimisküsimuste (kvantitatiivse uuringu puhul ka hüpoteeside) formuleerimine, uurimisstrateegia ja meetodite valik, valimi moodustamine, andmete kogumine ja analüüsimine, tulemuste esitamine ja tõlgendamine varasemate uuringute kontekstis ning järelduste tegemine.

2.1 Lõputöö struktuurielemendid

Üliõpilastööd jaotatakse teoreetilisteks ja empiirilisteks uurimusteks, mis erinevad oma struktuurilt (Tabel 1). Põhjendatud juhtudel võib töö struktuur tabelis toodust erineda.

Tabel 1. Erinevat tüüpi lõputööde struktuurielemendid

Teoreetiline uurimus	Empiiriline uurimus
Sissejuhatus. Probleemi määratlemine	Sissejuhatus. Probleemi määratlemine
Erinevate seisukohtade esitus, analüüs ja süntees	Teoreetilised lähtekohad ja nende süntees. Arenduse kirjeldus (vajaduse korral)
Isikliku vaatenurga argumenteerimine	Metoodika
	Tulemused

Arutelu. Kokkuvõte	Arutelu. Kokkuvõte
Allikad	Allikad
Lisad (vajaduse korral)	Lisad (vajaduse korral)

2.1.1 Tiitelleht

Tiitelleht (vt Lisa 4) kajastab formaalset ja töö sisuga seotud informatsiooni. Tiitellehel on töö sisu avav pealkiri ning lisaks:

- õppeasutuse nimetus (keskel ja ülal, suurtähtedega), instituudi ja õppekava nimetus (esisuurtähtedega);
- autori ees- ja perekonnanimi (töö pealkirja kohal keskel, esisuurtähtedega);
- töö pealkiri (keskel ja vertikaalsest keskjoonest ülal, läbivalt suurtähtedega, paksus kirjas);
- töö üldnimetus (pealkirja all keskel: miniuuring, bakalaureuse- või magistritöö, esisuurtähega);
- töö juhendaja andmed (paremal servas: teaduslik kraad lühendatult (MA, PhD), ees- ja perekonnanimi, esisuurtähtedega). Mitme juhendaja ja/või konsultandi korral kirjutatakse nende andmed esimese juhendaja andmete alla;
- töö tegemise koht (asukoht) ja aasta (all keskel), esisuurtähega.

2.1.2 Annotatsioon

Bakalaureuse- ja magistritöodes esitatakse kaks annotatsiooni (vt Lisa 5), eesti- ja võõrkeelne, milles on tabeli kujul ära toodud töö koostamise koht, pealkiri, sisukokkuvõte, võtmesõnad, koostaja allkiri ja juhendaja kinnitus kaitsmisele lubamise kohta. Annotatsioonis esitatakse lühidalt töö probleem, eesmärk või uurimisküsimused, valim ja meetodika ning olulisimad tulemused.

2.1.3 Sisukord

Sisukorras esitatakse lõputöö osade loetelu koos nende alguslehekülje numbritega. Oluline on jälgida, et sisukorra pealkirjad vastaksid täpselt teksti pealkirjadele ning oleksid omavahel stiililises ja vormilises kooskõlas. Soovituslik on kasutada tekstitöötlusprogrammi automaatse sisukorra loomise funktsiooni.

2.1.4 Lühendid (vajaduse korral)

Lõputöös kasutatud vähetuntud lühendite ja sümbolite loetelu koos selgitustega esitatakse vajaduse korral ja tähestikulises järjestuses. Lühendite loetelu tuuakse eraldi välja vaid juhul, kui töös on kasutatud üle 20 vähetuntud lühendi.

2.1.5 Sissejuhatus

Sissejuhatus on lõputöö visiitkaart, mille ülesanne on äratada lugejas huvi ja anda lähteteave käsitletavast teemast. Sissejuhatuses püstitatakse ja põhjendatakse uurimisprobleemi olulisus. Sissejuhatuses tuuakse välja üliõpilastöö eesmärk või eesmärgid ja eesmärgist tulenevad uurimisküsimused ja/või hüpoteesid.

Mitmekesi koostatud üliõpilastöös tuuakse sissejuhatus lõpus välja iga autori panus töö valmimise. Uurimisgrupi teadusprojekti raames valminud üliõpilastöös tuuakse sissejuhatus lõpus välja töö autori(te) panus teadusprojekti. Kui töö autor(id) soovib/soovivad kedagi seoses töö valmimisega tänada, on seda samuti sobiv teha sissejuhatus lõpus.

2.1.6 Teoreetiline ülevaade

Teoreetilise ülevaate eesmärk on selgitada uurimisprobleemi ning osutada lahendamist vajavatele küsimustele. Seal kirjeldatakse uurimisprobleemi seniseid teoreetilisi käsitlusi ning varasemaid empiirilisi uuringuid, samuti määratletakse töös kasutatavad kesksed mõisted. Teoreetiliste käsitluste ja varasemate uuringute refereeringud esitatakse

kokkuvõtvalt ja tervikuks sünteesitult. Empiirilise üliõpilastöö teoreetilises ülevaates välditakse pikki teooriate või varasemate uuringute kirjeldusi.

2.1.7 Metoodika

Metoodika peatükis kirjeldatakse täpselt ja detailselt, kuidas uurimus tehti, et oleks võimalik hinnata uuringu usaldusväärsust. Selgitatakse kõike, mis on vajalik uurimisprotsessi mõistmiseks ja uuringu võimalikuks kordamiseks. Metoodika peatükk sisaldub tavaliselt järgmisi osi:

- valimi kirjeldus ja vajadusel moodustamise alused;
- andmete kogumiseks kasutatud vahendite kirjeldus ja põhjendus;
- uurimisprotseduur;
- andmeanalüüsi meetod ja analüüsi protsessi kirjeldus;
- uurimiseetika printsiipidega arvestamine.

2.1.8 Tulemused

Uurimistulemused esitatakse soovitatavalt püstitatud uurimisküsimuste või hüpoteeside kaupa. Tulemused esitatakse konkreetselt, selgelt ja läbipaistvalt. Lisaks tekstile kasutatakse vastavalt vajadusele arvandmeid, tabeleid ja jooniseid. Kui uurimuses on saadud lisaandmeid, mis ei seonu otseselt uurimisprobleemiga, aga võivad muudes seostes siiski huvi pakkuda, võib esitada need lisa(de)s.

2.1.9 Arutelu

Arutelus seostatakse saadud tulemused varasemate uuringute tulemuste ja teoreetiliste seisukohtadega ning viidatakse nii kokkulangevustele kui ka erisustele. Arutelus antakse hinnang töö usaldusväärsusele ning käsitletakse uuringu piiranguid. Samuti arutletakse, kuidas uurimus rikastab teadusvaldkonda ja kuidas tulemusi rakendada saab.

Arutelu peatükis esitatakse ka ettepanekud uurimisprobleemi edasiseks käsitlemiseks ning võimaluse korral soovitud uurimisprobleemi praktiliseks

lahendamiseks. Arutelu lõpeb järeldustega, millena tuuakse kokkuvõetult välja töö kõige olulisemad tulemused ja nende tõlgendus.

2.1.10 Kokkuvõte

Üliõpilastöö kokkuvõte sisaldab lühiülevaadet olulisimast, mida töö käigus tehti ning leiti. Vajaduse korral võib kokkuvõte kuuluda arutelu peatüki lõppu.

2.1.11 Allikad

Allikate loetelus esitatakse kõik töös kasutatud ja viidatud materjalid. Kaudviitamise korral tuuakse allikate loetelus välja ainult need allikad, mida töö autor(id) on lugenud. Allikaid loetelus ei nummerdata. Allikate loendi koostamisel järgitakse läbivalt üht kindlat vormistusviisi. Soovituslik on kasutada Ameerika Psühholoogide Assotsiatsiooni (*American Psychological Association, APA*) 7 formaati (vt peatükki Viitamine). Nii viidete kui ka allikate vormistamisel võib kasutada vastavat tarkvara, nt *MS Word, Mendeley, Zotero, RefWorks*, või veebiplatvorme, nt *mybib.com*.

2.1.12 Lisad

Lisades esitatakse abimaterjalid ja andmed, mis on vajalikud lõputöös käsitletu kinnitamiseks ja illustreerimiseks, kuid mis oma mahu või sisu poolest vähendaksid teksti jälgitavust töö lugemisel (nt küsimustikud, suuremahulised tabelid). Lisade ülesanne on töö sisu täiendamine ja selgitamine. Lisad on tekstis viidatud. Iga lisa on nummerdatud ja pealkirjastatud. Iga lisa alustatakse uuel lehelt. Lisasid ei arvestata töö mahu hulka.

2.1.13 Lihtlitsents

Lihtlitsents (Lisa 6) on bakalaureuse- ja magistritöö kohustuslik osa, millega töö autor(id) kinnitab/kinnitavad, et on lõputöö koostanud iseseisvalt ning selles esitatud seisukohad ja kasutatud allikad on korrektset viidatud. Lihtlitsentsi allkirjastamisega kinnitab/kinnitavad töö autor(id) oma autorluse. Lihtlitsentsi ei köideta lõputöö osaks, vaid esitatakse

eraldiseisvana digiallkirjastatult õppetöö koordinaatorile. Miniuuringus lihtlitsentsi ei vormistata.

2.2 Uurimisteema valik ja uurimisprobleemi püstitus

Uurimistegevust alustatakse teema valikuga, mida kitsendatakse uurimisprobleemi formuleerides. Tavaliselt on selleks hariduses ilmnev vastuolu olemasoleva ja loodetud olukorra vahel ning see väljub lahendust vajava probleemi või probleemiringina. Uurimisprobleemi püstitus sisaldab probleemi täpsustamist ja uurimise vajalikkuse põhjendamist lugejale (Creswell, 2012).

Uurimisprobleem on vastuolu, mis tuleneb varasematest uuringutest ja/või haridusvaldkonna praktika parendamisvajadusest ning põhineb teemakohaste allikate analüüsil. Uurimisprobleemil ei ole triviaalset vastust või lahendit ning seetõttu eeldab uurimisprobleem uurimistöö läbiviimist. Inspiratsiooni ja ideid uurimisteema valikuks ja probleemi määratlemiseks saab eriala õppekavaga seotud ainetest (erialastest loengutest, seminaridest), aktuaalsete ühiskonnaprobleemide aruteludest meedias, teaduskirjandusest jne. Tavapäraselt algab uurimisprotsess esialgse uurimisteema formuleerimisega, teemakohaste märksõnade defineerimisega ning teemakohase kirjanduse ja eelnevate uuringute otsinguga. Selleks, et hinnata planeeritava uurimise asjakohasust, peab olema kursis olemasolevate uuringutega uuritavas valdkonnas.

Üliõpilastöös põhjendatakse uurimisprobleemi käsitlemise vajalikkust sissejuhatuses ja teoreetilises ülevaates. Uurimisprobleem on aluseks töö eesmärgi ehk töö oodatava tulemuse ja konkreetsete uurimisküsimuste sõnastamisele. Üliõpilastöö teema, probleem, eesmärk ja uurimisküsimused on omavahel kooskõlas. Uurimisprobleemi avamine koosneb järgmistest sammudest:

- uurimisprobleemi aluseks oleva vastuolu sõnastamine;
- uurimisprobleemi praktilise ja teoreetilise olulisuse põhjendamine, toetudes teaduskirjandusele;
- senise teadmise (eelnevad uuringud/valdkonna teaduskirjandus) kirjeldamine ning oluliste “lünkade” väljatoomine olemasolevas teadmises;
- töö eesmärgi ja uurimisküsimuste sõnastamine.

Töös kasutatava metodoloogilise raamistiku (sh kvalitatiivse või kvantitatiivse uurimisviisi, andmekogumise ja andmeanalüüsi meetodite) valik lähtub uurimisküsimustest. Kui kvalitatiivsetes uurimustes piirduakse uurimisküsimuste sõnastamisega, siis kvantitatiivsetes uurimustes püstitatakse enne uurimismeetodi valimist ka hüpotees(id). Hüpotees on oodatav vastus uurimisküsimusele, mida uurimistööga kontrollitakse. Hüpotees ei ole juhuslik oletus, vaid toetub varasematele uurimistulemustele ja/või teooriatele. Kuigi kvalitatiivsetes uuringutes tavapärastelt hüpoteese ei formuleerita, võib/võivad töö autori(te)l siiski olla teatud oletused või tööhüpoteesid analüüsi võimaliku tulemuse kohta (Saldana, 2012).

2.3 Uurimismeetodite valik

Lähtuvalt uurimisküsimustest otsustatakse, milline uurimisviis (kvalitatiivne või kvantitatiivne) ning millised andmekogumise ja andmeanalüüsi meetodid on kõige sobivamad. Teisisõnu, esmalt peab määrama kindlaks selle, mida tahetakse lahendada ja alles sellest lähtuvalt otsustatakse, kuidas seda teha ja milliseid meetodeid selleks kasutada.

2.4 Valimi moodustamine empiirilises töös

Empiirilise üliõpilastöö uurimisküsimuste püstitamise järel otsustatakse, millise kogumi abil saadakse andmed uurimisküsimustele vastamiseks. Uurimisküsimustele vastamiseks vajalikud kogumid (inimeste, trükiste vms hulgad) võivad olla väga erinevad.

Kvantitatiivsete uuringute uurimisküsimustele vastamine võib eeldada väga suurte kogumite kaasamist (nt kõigi Eesti koolide 3. klasside õpilased). Kuna kogu kogumi uurimine ei ole sageli mõistlik ega ka võimalik, siis uuritakse sellisel juhul kogumi mingit osa ehk valimit. Valimeid on erinevat tüüpi, nt kiht-, juhu-, ja mugavusvalim. Valimi moodustamisel peab arvestama eelkõige seda, millisele kogumile soovitakse uuringu tulemusi üldistada. Valim peab olema seda kogumit uuringu seisukohalt oluliste tunnuste poolest esindama ja olema ka piisavalt suur ehk olema representatiivne. Üliõpilastöö koostamisel on valimi moodustamise põhimõtteid väga soovitatav arutada juhendajaga.

Kvalitatiivses uuringus kasutatakse sageli tsüklilist lähenemist valimi moodustamisele, andmete kogumisele ja tõlgendamisele, seejuures arvestatakse

uurimisstrateegiale omaseid valimi moodustamise põhimõtteid. Kuigi ka kvalitatiivses uuringus mõeldakse uuringu planeerimisel läbi valimi suurus ja ülesehitus, võib see täpsustada uuringu käigus. Kvalitatiivses uuringus on andmestik “küllastunud”, kui enam ei lisandu andmete analüüsil uusi kategooriaid, teemasid või seletusi ning siis pole valimi suurendamine enam vajalik (Flick, 2011).

2.5 Andmekogumine ja andmestik

Andmete kogumiseks on erinevaid võimalusi. Levinuimateks andmekogumise meetoditeks on näiteks küsitlus, test, vaatlus, intervjuu, mitmesuguste olemasolevate tekstide (nt meediatekstit, jutud, päevikud) analüüs. Sageli kombineeritakse uurimistöös erinevaid andmeallikaid ja andmete kogumise viise. Sel juhul on oluline läbi mõelda, kuidas erinevaid andmeallikaid ja andmete kogumise viise integreerida nii, et need üksteist täiendaksid. Samuti on uurimistöös planeerimisel oluline hinnata töö olemasolevaid ressursse (sh aega, raha, oskusi).

Enne andmekogumise algust on vaja läbi mõelda, kuidas nähtut, kuuldot ja kogetut dokumenteerida. Mõnel juhul dokumenteerivad andmeid uuritavad ise, näiteks märgistavad varem koostatud küsimustikus sobivaid vastuseid, kirjutavad uurija palvel mõnel teemal narratiivi või peavad päevikut. Intervjuu ja vaatluse korral jääb kogutavate andmete dokumenteerimise ülesanne uurijale. Intervjuude puhul kasutatakse enamasti helisalvestust ja nende hilisemat transkribeerimist. Vaatluste puhul kasutatakse vaatluslehti, vaatluspäevikut ja/või videosalvestamist.

Kvantitatiivse uuringu puhul on andmete kogumise vahend valmis enne andmete kogumist. Kvalitatiivse metodoloogia puhul on uuring protsess, kus andmete kogumise instrument võib täpsustada ning andmeanalüüs toimub tegelikkuses sageli juba paralleelselt andmekogumisega (Tooding, 2015).

2.6 Andmeanalüüs

Andmete kogumise järel on tarvis neid kontrollida ja korrastada. See on vajalik vigade ja mittetäielike andmete tuvastamiseks ning andmete organiseerimiseks. Vaja on analüüsida,

kuivõrd on andmed piisavad uurimisküsimustele vastamiseks. See võib viia uurimiseesmärgi kitsendamisele, avardamisele või täiendavale andmekogumisele (Tooding, 2015).

Andmete analüüsimisel tuleb arvesse võtta uuringu kvalitatiivset või kvantitatiivset perspektiivi. Andmete analüüsimise viis sõltub sellest, mida soovitakse teada saada ning millist tüüpi on kogutud andmed. Seega on oluline kooskõla uurimiseesmärgi, andmekogumise meetodite ja andmeanalüüsi võimaluste vahel.

Kirjeldavat andmetöötlust võimaldab läbi viia tabelarvutusprogramm Excel. Põhjalikuma kvantitatiivse andmeanalüüsi jaoks on vaja spetsiifilisemat tarkvara (nt SPSS, statistikaplatvorm R, JASP, PSPP). Konkreetse analüüsimeetodi valik lähtub analüüsi eesmärgist (nt kas analüüsida tunnuste või indiviidide vahelisi seoseid) ning andmete tüübist (nt arv-, järjestus- või nimitunnused).

Kvalitatiivse uuringu korral võib andmete analüüs alata paralleelselt andmete kogumisega. Intervjuud ja salvestised üldjuhul transkribeeritakse sõnasõnaliselt, kasutades sõltuvalt uuringu eesmärgist vähem või rohkem detailset märgisüsteemi. Lähtuvalt uurimiseesmärgist ja andmete iseloomust tuleb valida sobiv analüüsi meetod (nt temaatiline analüüs, kvalitatiivne sisuanalüüs, diskursusanalüüs, narratiivanalüüs). Kvalitatiivseks andmetöötluseks saab kasutada mitmesugust tarkvara (nt NVivo, QDA Miner Lite, MAXQDA, QCAmap).

2.7 Tulemuste esitamine, arutelu ja kokkuvõte

Andmeanalüüsi tulemused esitatakse töö tulemuste osas võimalikult põhjalikult, selgelt ja läbipaistvalt. Heaks tavaks on tulemuste esitamine püstitatud uurimiseesmärkide, uurimisküsimuste või hüpoteeside kaupa, kuid ka teised selged ja süsteemsed tulemuste esitamise viisid on aktsepteeritavad.

Üksnes tulemuste esitamisest aga ei piisa. Uuriija peab tulemused mõtestama ja näitama nende olulisust üldisemas plaanis. Tulemuste üle arutlemine tähendab nende seostamist, võrdlemist ja sünteesimist töö teoreetilises ülevaates toodud varasemate käsitluste ja empiiriliste uuringute tulemustega. Lühidalt, arutelus hinnatakse töö tulemuste tähendust, usaldusväarsust ja rakendatavust. Uuriija toob esile uuringu piirangud ning annab soovitusi uurimissuuna jätkamiseks. Arutelus ei korrata üksikasjaliselt tulemusi, vaid tõstetakse esile neist kõige olulisem ning seostatakse toodud teoreetiliste lähenemiste ja

varasemate uuringutega. Kokkuvõtte on lühike ja konkreetne ning sisaldab olulisemaid tulemusi kogu töö ulatuses. Arutelu ja kokkuvõtte võib töös esitada ühe tervikuna, mis kannab tööosana sama pealkirja.

3 ÜLIÕPILASTÖÖ VORMISTAMINE

Lõputöö vormistamisel kasutatakse läbi töö ühtset vormistamisviisi. Juhendis on toodud näited Ameerika Psühholoogide Assotsiatsiooni käsiraamatu 7. väljaande (APA 7) nõuetest.

3.1 Keel ja stiil

Üliõpilastöö kirjutatakse üldjuhul eesti keeles ja sellele lisatakse võõrkeelne annotatsioon. Põhjendatud juhtudel ja kokkuleppel akadeemilise üksusega võib töö kirjutada ka võõrkeeles (nt inglise keeles), sel juhul lisatakse tööle eestikeelne annotatsioon (vt Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskirja).

Töö kirjutamiseks valitakse selge, täpne ja emotsioonivaba väljenduslaad. Töös välditakse mitmetähenduslike seisukohtade esitamist. Juhul, kui võõrkeelsele terminile ei leita valdkonnas üheselt tunnustatud eestikeelset vastet, on soovitatav eestikeelse vaste järel sulgudes esitada võõrkeelne termin. Üliõpilastöö kirjutamisel on oluline, et:

- keelekasutus (sh õigekiri) on selge ja korrektne;
- kasutatakse valdkonna üldtunnustatud terminoloogiat ja lühendeid;
- välditakse paljusõnalisust, sõnakordusi ja võõrsõnadega liialdamist.

Üliõpilastöös kasutatakse kogu töö ulatuses ühtlast kõneviisi. Autori(te)l on võimalik valida isikulise või umbisikulise tegumoe vahel, kusjuures soovituslik on kasutada isikulist. Kasutada võib:

- mina-vormi (nt oma uurimuses keskendusin, analüüsin);
- meie-vormi juhul, kui kirjutajaid on mitu (nt töös uurime, tutvustame, analüüsisime, võrdleme);
- umbisikulist tegumoodi (nt töös käsitletakse, võrreldakse).

3.2 Lehekülje kujundus

Lõputöö vormistamisel kasutatakse läbivalt valget vertikaalasendis lehte formaadiga A4 (210 x 297 mm). Tekst trükitakse reasammuga (*line spacing*) 1,5. Pikkades tsitaatides võib kasutada reavahet 1,0. Kirjatüüp (*font*) on läbivalt Times New Roman, tähesuurus 12 punkti. Lehe servadest ehk veeristest (*margin*) jäetakse tühjaks 2,5 cm ülalt, alt ja paremalt; lehe vasakust servast 3 cm. Tekst on rööpjoondatud (*justify*), v.a tiitelleht. Peatüki ja alapeatüki esimene lõik ei alga taandrega, kõik järgnevad lõigud algavad taandrega (1,25 cm). Leheküljenumber paigutatakse lehekülje alla keskele (*Footer*). Tiitellehele, sisukorrale, annotatsioonile ja lisadele leheküljenumbrit ei lisata. Lisad nummerdatakse eraldi (kui neid on rohkem kui üks) araabia numbritega (LISA 1, LISA 2 jne) ja pealkirjastatakse, iga lisa algab uuel lehel.

Töö liigendatakse peatükkideks ja alapeatükkideks, mis pealkirjastatakse. Pealkirjad vastavad peatüki sisule. Peatükid ja nende alajaotused nummerdatakse hierarhilise numeratsiooniga araabia numbritega (peatükk 1, alapeatükk 1.1, selle allosa 1.1.1 jne), seejuures jäetakse nummerdamata sissejuhatus, kokkuvõte, allikate loetelu, registrid ja lisad.

Sisukorras esitatakse kõik pealkirjad täpses vastavuses nende töös asumise järjekorrale alguslehekülje numbritega hariliku paksusega kirjas. Pealkirjade hierarhiline liigendus esitatakse sisukorras astmelisena (vt allolevat näide).

SISUKORD

SISSEJUHATUS	5
1. TEOREETILINE ÜLEVAADE	7
1.1 Esimene alapeatükk	8
1.1.1 Esimese alapeatüki esimene osa	10
1.1.2 Esimese alapeatüki teine osa	14
1.2 Teine alapeatükk	16
2. METOODIKA	18
3. TULEMUSED	20
4. ARUTELU	26
KOKKUVÕTE	28

ALLIKAD	30
---------------	----

LISAD

3.3 Lühendid ja loetelud lõputöös

Töös kasutatakse võimalikult vähe ja soovitatavalt üldtuntud lühendeid (*nr, lk, a*). Kui tööd läbib mitmest sõnast koosnev väljend, siis võib luua uue lühendi, mille sisu avatakse esmakordsel tekstis esinemisel. Lühendi peab defineerima täieliku kirjapildi kaudu (nt Eesti Rahvaluule Arhiiv (ERA)). Üldlevinud lühendite kasutamisel (ÜRO, USA) ei ole vaja täielikku kirjapilti esitada. Üle 20 vähetuntud termini, lühendi või sümboli korral koostatakse alfabeetiline loetelu koos selgitustega.

Tekstisisese loetelu osad tähistatakse, kas araabia numbrite, väiketähtede või märgistega (mõttekriipsud, tärnid, punktid vms).

3.4 Arvud ja valemid

Arvandmeid saab üliõpilastöös esitada tekstis, tabelites ja/või joonistel. Arvandmete esitamise viisi valik peab lähtuma selgusest ja loetavusest. Näiteks on üksikuid hulkasid või osakaalusid kirjeldavaid andmeid mõistlik esitada teksti sees. Suuremaid andmehulki tabelites ja võrreldavaid andmehulki joonistel.

Kõik ühekohalised arvud kirjutatakse tekstis sõnadega. Suuremad arvud ja murrud kirjutatakse numbritega. Valemid esitatakse omaette real lehe keskele joondatuna. Kõigi töös esitatud valemite ja matemaatiliste avaldiste saamist tuleb selgitada või viidata.

3.5 Tabelid, joonised ja illustratsioonid

Tabeleid kasutatakse arvuliste andmete ja oluliste tekstiosade ülevaatlikuks esitamiseks. Tabelid nummerdatakse ja pealkirjastatakse. Tabelis esitatud informatsiooni eesmärk on teksti täiendada ja selgitada, mitte dubleerida, st tabeli infot tekstis ei korrata ja vastupidi. Tabeli ülesehitus on loogiline, kergelt haaratav ja mõistetav ka tekstilise selgituseta. Kõik töös olevad tabelid on teksti sees viidatud. Tabeli näide:

Tabel 2

Uuritud tunnuste kirjeldavad statistikud

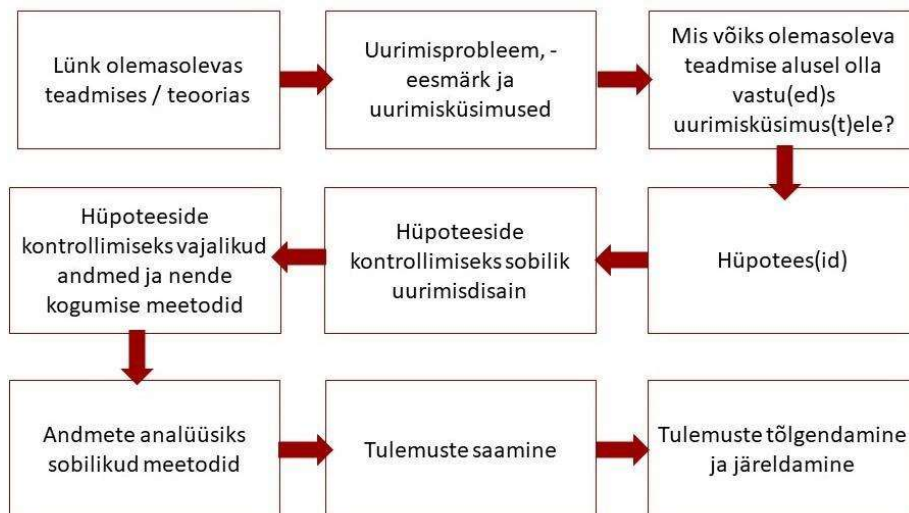
Tunnus	M	SD	Min	Maks
Matemaatika test	509,42	76,66	277,53	708,54
Meisterlikkusele suunatus	3,31	0,94	1	5
Sotsiaalmajanduslik staatus	0,26	0,76	-1,52	1,68

Märkus. M = aritmeetiline keskmine; SD = standardhälve; Min = miinimum; Maks = maksimum.

Joonised on graafikud, diagrammid, skeemid, fotod jne, mis on mõeldud töö teksti selgitamiseks, lihtsustamiseks ja täiendamiseks. Joonised nummerdatakse ja peal- või allkirjastatakse, vastavalt kasutatavale vormistamisviisile. Kõik töös olevad joonised on teksti sees viidatud. Joonise näide:

Joonis 1

Kvantitatiivse uuringu protsess

3.6 Viitamine ja allikate vormistamine

Üliõpilastöö koostamisel kasutatavad teiste autorite uuringute tulemused või seisukohad, teadusartiklitest ja käsiraamatutest pärinevad definitsioonid, valemid jms varustatakse alati korrektsete viidetega. Eri teadusvaldkondades kasutatakse erinevaid viitamisstiile. Haridusteaduste instituudis soovitatakse kasutada APA 7. väljaandes toodud viitamisstiili (APA, 2020).

Kokkuvõtte APA 7 viitamisjuhistest on toodud DTI juhendmaterjalides (https://www.tlu.ee/sites/default/files/inline-files/apa7_lyhikokkuvote.pdf). Detailsemat infot APA stiilis vormistamise, viitamise ja publitseerimise kohta leiab APA ametlikust käsiraamatust „*Publication manual of the American Psychological Association*“ (APA, 2020).

Viitamise, allikate haldamise ja kogumise hõlbustamiseks on võimalik kasutada viitehaldustarkvarasid, mis on veebipõhised, tasulised või vabavaralised. Lisainfo viitehaldustarkvarade kohta on leitav TLÜ Akadeemilise Raamatukogu kodulehel <http://www.tlulib.ee/index.php/et/inforessursid/viitehaldustarkvarad>.

3.6.1 Plagiaat

Plagieerimise all mõeldakse teaduslikku või ka kunstialast vargust, kus esitatakse teiste autorite teksti, andmeid või uuringutulemusi enda omana. Plagieerimine väljendub sageli puuduliku või ebamäärase viitamisenä. Plagieerimine on keelatud. Plagieeritud töid ei lubata kaitsmisele või kui plagieerimine avastatakse pärast kaitsmist, siis kaitsmise tulemus tühistatakse (vt Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskiri).

Tahtlik plagiaat on ka lõputöö ostmine, varastamine või laenamine ning kellegi kolmanda isiku palkamine lõputöö koostamiseks (variautorlus). Samuti on tahtlik plagieerimine teiste autorite andmete, tekstide ja tsitaatide kasutamine ilma viitamata või moonutamine. Mõne teise uuringu käigus kogutud avaldamata andmete analüüsimisel oma töös, peab olema luba andmete valdajalt ja/või kaasautori(te)lt. Seda ka juhul, kui töö autor ise osales uurimisgrupis või andmete kogumisel.

Eneseplagiaadi korral kasutab autor oma varem avaldatud uurimistulemusi või teksti uues uurimistöös ilma varasemale tööle viitamata või teeb näiliselt uut uurimust, muutes

tegelikult vaid väikest osa oma varasemast uurimusest. Korrektne on viidata enda samal teemal läbiviidud varasematele uurimustele.

Plagiaadisüüdistuste vältimiseks on oluline, et töös on korrektselt vormistatud tekstisisesed viited ning töö lõpus on kasutatud allikate loetelu. Kõik tekstis viidatud allikad peavad olema esitatud allikate loetelus.

Plagiaadi raskusastmed ja neile järgnevad tegevused/sanktsioonid on välja toodud tabelis 2.

Tabel 2

Plagiaadi raskusastmed

	Tööd, milles esineb	Järgnevad tegevused/sanktsioonid
I aste	Igapäevase, regulaarse õppetöö käigus loodud töödes tahtmatu plagiaat, sageli tegemist viitamisveaga.	Õppejõud annab üliõpilasele tagasisidet ning üliõpilasel on võimalus oma töö uuesti esitada.
II aste	Igapäevase regulaarse õppetöö käigus loodud töödes esmakordne tahtlik plagiaat.	Kirjalik hoiatus. Aines negatiivne sooritus. Võimalus aine sooritamiseks järelarvestusel või -eksamil. Kui järeleksami või -arvestuse ajal selgunud plagiaat, siis aine korduskuulamise kohustus.
	Plagiaat ainekursuse arvestuslikes ja eksamitöodes.	
III aste	Korduv plagiaat ainekursuse arvestuslikes ja/või eksamitöodes.	Aines negatiivne sooritus. Aine korduskuulamise kohustus. 1) Hoiatus; 2) Eksmatrikuleerimise algatamine.
	Plagiaat lõputöös (BA, MA, PhD)	Kaitsmiskomisjoni otsus plagiaadi olemuse osas. Otsus kaitsmisele lubamise või mittelubamise kohta. 1) Hoiatus; 2) Eksmatrikuleerimise algatamine.

3.6.2 Erinevad tekstisese viitamise võimalused

Teiste autorite uuringute tulemusi või seisukohti esitatakse oma töös tavaliselt refereeringutena ning harvem tsitaatidena.

Refereering on teise autori või allika sisu omasõnaline esitus. Refereerimise korral ei kasutata jutumärke. Allika viide võib olla põimitud refereeritava teksti sisse või järgneda vahetult refereeringule. Refereeringu esitusest peab selguma, missugused mõtted kuuluvad refereeritud autorile ja millised on töö autori kommentaarid. Üldised tekstisese viitamise põhimõtted (vt täpsemalt DTI APA 7 viitamissüsteemi kokkuvõtet: https://www.tlu.ee/sites/default/files/inline-files/apa7_lyhikokkuvote.pdf):

- **Enam kui ühte allikat sisaldava refereeringu** puhul esitatakse viites kõik allikad ning **autorid järjestatakse** tähestikuliselt ja eraldatakse semikooloniga. Nt: *Lasteaia tegevuste eesmärgid, sisu, meetodid ja hindamispehimõtted muutuvad sarnasemaks üldhariduskoolidega* (Bennett, 2005; Clausen, 2015; Van Laere et al., 2012).
- **Sama autori** puhul esitatakse tööde ilmumisaastad kronoloogilises järjestuses. Nt: (Goodson, 2010, 2011, 2014).
- Sama autori samal aastal ilmunud tööd tähistatakse pärast aastaarvu väiketähega. Nt: (Vinter, 2013a, 2013b).
- **Leheküljenumber** (numbrid) tuleb tekstis viitamisel kindlasti märkida, kui tegemist on faktide, arvandmete, definitsioonide, loetelude või muu otseselt viidatava autori originaalse panusega seostuva infoga. Nt: Sõna „sotsioloogia“ kasutas esimesena prantsuse filosoof Auguste Comte (Lagerspetz, 2017, 26).
- Kui allikmaterjali **autor on asutus või organisatsioon** (autoreid ei ole välja toodud nimeliselt), siis käsitletakse asutust või organisatsiooni autorina. Nt: (University of Pittsburgh, 2005).
- Kui allikmaterjal **ei ole nimetatud töö autorit**, esitatakse ümarsulgudes enne aastaarvu allika pealkiri või pikema pealkirja puhul selle esimene sõna või sõnaühend lisades kolm punkti (...). Nt: Koolikeskkonna tunnused pole peamisteks õpetajate pedagoogilisi uskumusi seletavateks teguriteks (The OECD Teaching and Learning International Survey [TALIS], 2013).
- **Taastamatu materjali** (allikad, mida pole võimalik teistel näha või kuulda – isiklikud kirjad, vestlused jms) korral esitatakse allikal põhinev info tekstis, kuid allikat ei lisata allikmaterjalide loetellu. Tekstisisesel viitamisel on sel juhul vaja lisada info esitamise viis ja aeg. Nt: (Jänes, telefoniintervjuu 18. mai 2000) või (Tamm, personal communication, April 21, 2016). Taastamatule materjalile viitamist tuleb võimaluse korral vältida.

- Kui esitatud seisukohti **võrreldakse teiste autorite omadega**, alustatakse viidet sulgudes lühendiga vrd. Nt: (vrd Johnson-Laird & Wason, 1977).
- Kui tekstilõigus käsitletakse algmaterjali mitut mõtet, mis **esitatakse mitmes lauses**, tuleb selgelt välja tuua refereeringu algus ja lõpp.

Tsitaat peab kõigis oma osades vastama originaaltekstile ja esitatakse jutumärkides või kursiivis. Viide autorile, allikale järgneb kohe pärast tsitaati lõpetavaid jutumärke või kursiivi lõppu, viites tuuakse alati ära ka tsitaadi asukoht (lk number/numbrid) originaalallikas. Kui tsiteeritav seisukoht on liiga pikk või kõik samas lauses esitatu ei ole oluline käesoleva töö seisukohalt, võib tsitaati lühendada. Tsitaadis lause algusest, keskelt või lõpust ära jäetud sõnade asemele pannakse mõttepunktid, nt "Empiirilise uurimuse planeerimise ja teostamise lähtekohaks on uurimisprobleem ja sellest tuletatud uurimisküsimus või -küsimused..." (Lagerspetz, 2017, 78).

3.6.3 Kaudviitamine

Erandkorras, kui teksti koostamisel on konkreetse autori seisukohad teada, kuid algallikas ei ole kättesaadav, võib kasutada kaudviitamist. Töö koostamisel realselt kasutatud allikas esitatakse korrektselt allikate loetelus, samas tekstisiseses viites tuuakse välja nii originaalallikas kui ka teisene allikas (nt Jänes, 1970, viidanud Karu, 1999, 82). Kaudviitamisel peab arvestama, et refereeritakse realselt kasutatud allika autori tõlgendust algallikast ning originaalteksti lugemata ei ole võimalik anda hinnangut teksti sisulisele kvaliteedile. Kaudviitamist võib kasutada ainult äärmise vajaduse korral.

3.6.4 Allikate loetelu töö lõpus

Kokkuvõtte APA 7 allikate loetelu vormistamisest on toodud DTI juhendmaterjalides (https://www.tlu.ee/sites/default/files/inline-files/apa7_lyhikokkuvote.pdf).

4. ÜLIÕPILASTÖÖ KAITSMINE

Üliõpilastööde kaitsmise viisi otsustab õppekava iga üliõpilastöö tüübi puhul eraldi. Kaitsmise viisi kinnitavad miniuuringute puhul nende valmimisega seotud õppeaine

õppejõud. Bakalaureuse- ja magistritööde kaitsmise viisi kinnitab kaitsmikomisjon. Kaitsmise protseduurist antakse üliõpilastele aegsasti teada.

Bakalaureuse- ja magistritöö kaitsmisele lubamise tingimused on toodud Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskirjas.

ALLIKAD

- American Psychological Association. (2020). *Publication Manual Of The American Psychological Association* (7th ed.). American Psychological Association.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research : planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. Pearson Education International.
- Flick, U. (2011). *Introducing research methodology : A beginner's guide to doing a research project*. Sage.
- Saldaña, J. (2012). *The coding manual for qualitative researchers*. Sage.
- Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskiri (ÕKE). (2016). Loetud aadressil https://www.tlu.ee/sites/default/files/%C3%95ppeosakond/%C3%95ppeinfo/TLU_oppekorralduse_eeskiri_terviktekst_18_05_2020.pdf
- Tooding, L. (2015). *Andmete analüüs ja tõlgendamine sotsiaalteadustes*. Tartu Ülikooli Kirjastus.

LISAD

LISA 1. Miniuuringute hindamiskriteeriumid

LISA 2. Bakalaureusetöö hindamiskriteeriumid

LISA 3. Magistritöö hindamiskriteeriumid

LISA 4. Tiitelleht

LISA 5. Lihtlitsents

LISA 6. Annotatsioon

LISA 7. Retsensiooni vorm